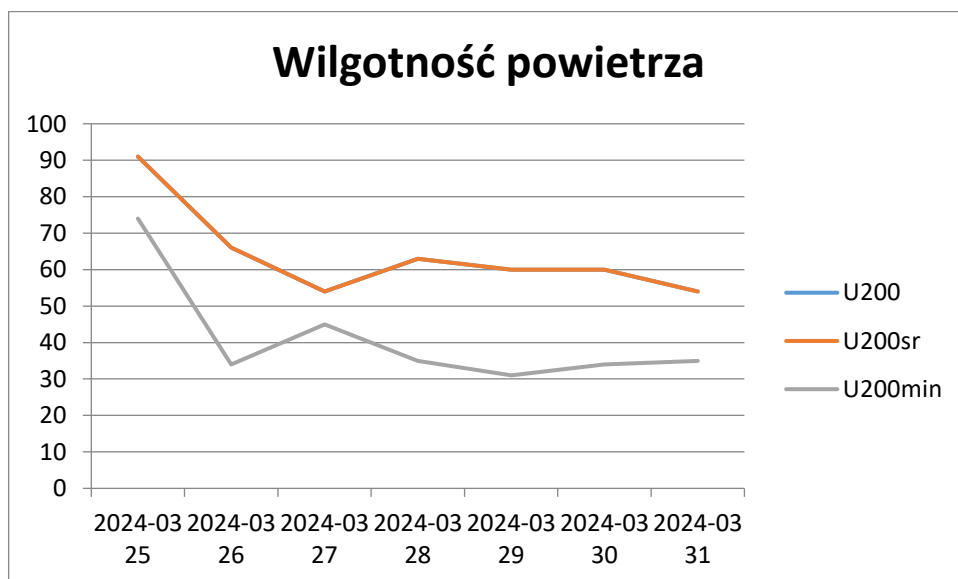
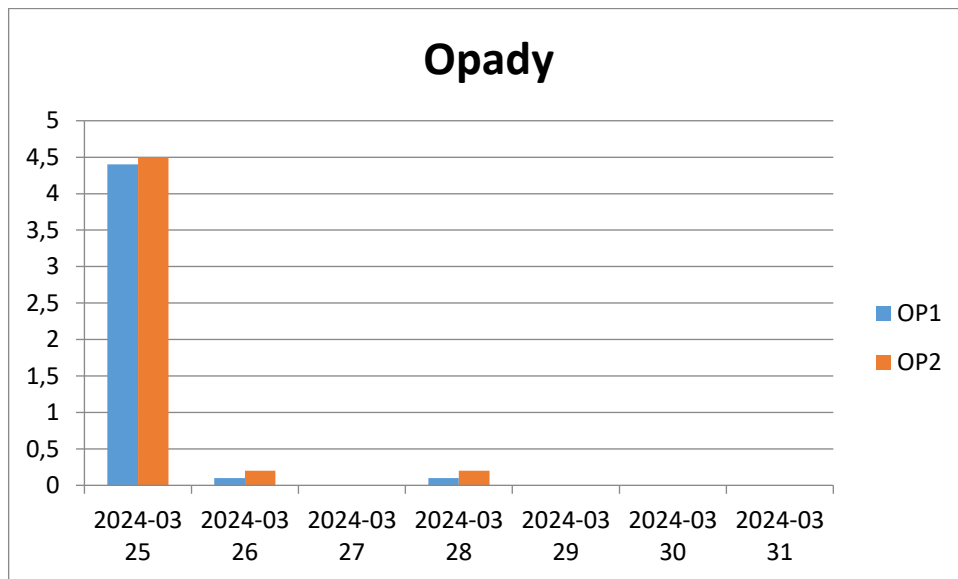
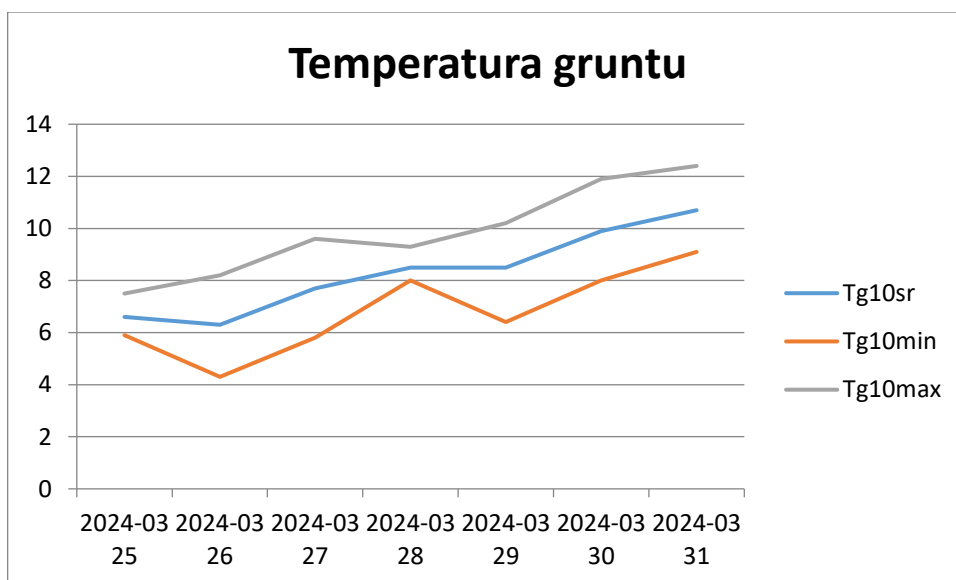
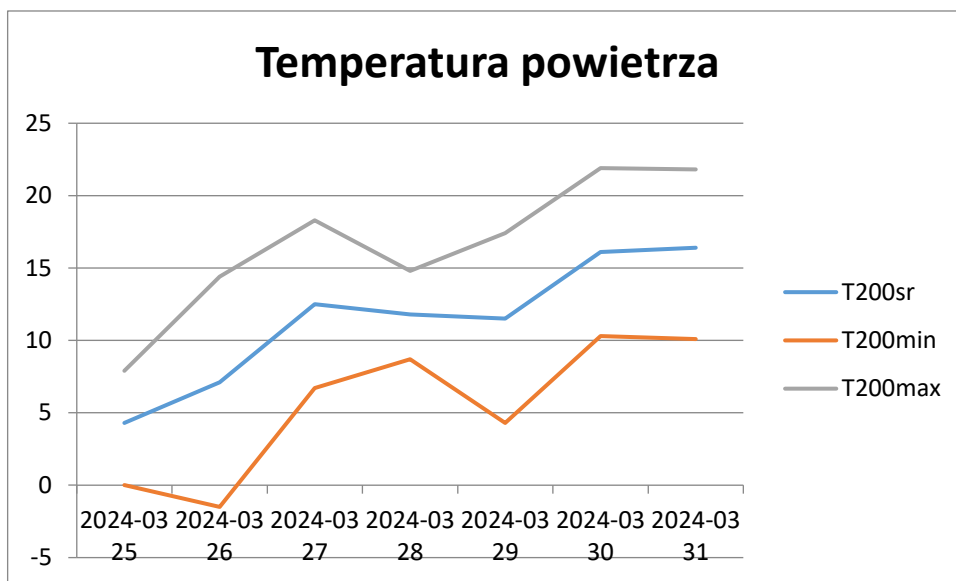

Raport meteorologiczny ze stacji meteo:

Ligota Polska-powiat oleśnicki (25.03.2024-31.03.2024)

Tabele pomiarów ze stacji meteorologicznej

Roślina: (Zboża ozime)

Stan uprawy dla miejscowości : Ligota Polska

Zboża ozime: BBCH 23-27

Rośliny z szybkiego siewu jesienią są w dobrej kondycji, natomiast rośliny z opóźnionego siewu są słabo rozkrzewione. Zauważono pojawienie się chwastów jednoliściennych (mi.in. miotła zbożowa).

Zagrożenia:

1. Obecnym zagrożeniem dla plantacji zbóż są tzw. choroby podsuszkowe. Choroby podsuszkowe to choroby atakujące system korzeniowy i podstawę źdźbła czyli zgorzel

podstawy źdźbła, ostra plamistość oczkowa, fuzaryjna zgorzel podstawy źdźbła i korzeni oraz łamliwość źdźbła. Należy rozpocząć obserwację w kierunku choroby grzybowej: septorioza paskowana liści.

Zgorzel podstawy źdźbła występuje powszechnie głównie na pszenicy. Rośliny ulegają zakażeniu już w stadium siewki. Patogen poraża korzenie siewek, które czernieją i obumierają. W polu choroba rozwija się zwykle placowo. Kłosa porażonych roślin przedwcześnie bieleją, są płone lub mają słabo wykształcone ziarniaki.

Ostra plamistość oczkowa- na źdźble pojawiają się beżowo-słomkowe plamy z wyraźną, brunatną obwódką, często z ostrymi, nieregularnymi konturami.

Fuzaryjna zgorzel podstawy źdźbła i korzeni- choroba rozwija się w szerokim zakresie temperatur od 0 do 20°C przy wilgotnej glebie. Objawy to brunatnienie pochwy liściowej i źdźbła, plamy w postaci kresek lub nieregularne barwy brązowej albo brunatnej, kolanka barwy brązowej, korzenie mogą być brązowe lub kasztanowe.

Łamliwość źdźbła- wyraźne i łatwe do rozpoznania objawy chorobowe pojawiają się w fazie strzelania w źdźbło. Charakterystyczne objawy to plamy zlokalizowane na dolnym międzywęźlu źdźbła. Plamy przybierają medalionowaty kształt. Często kilka występujących plam zlewa się. Wewnątrz silnie porażonego źdźbła rozwija się początkowo biała, a później szarzejąca się grzybnia. Silnie porażone źdźbła mają zbielale, płone kłosa i urywają się łatwo przy wrywaniu ich z ziemi.

Septorioza paskowana liści- pierwsze objawy choroby na roślinach występują w fazie krzewienia, na liściach w różnych ich częściach. Najsilniejszemu porażeniu ulegają liście starsze, prowadząc do ich przedwczesnego zamierania. Stopniowo choroba opanowuje liście rosnące coraz wyżej. Początkowo pojawiają się małe, owalne, chlorotyczne plamy pomiędzy nerwami liścia. Po krótkim czasie plama powiększa się i jest barwy szarozielonej. W późniejszych fazach rozwojowych plamy są podłużne, położone obok siebie, barwy brązowej lub brunatnej. Plamy układają się w charakterystyczne paski na powierzchni blaszek liściowych, ale zainfekowane mogą być także pochwy liściowe. Na starszych roślinach plamy mają często kształt nieregularnych prostokątów z nekrozami obejmującymi znaczną jej część ponieważ plamy łączą się ze sobą.

2. Należy obserwować plantacje pod względem zachwaszczenia. Pojawienie się chwastów może znacząco przyczynić się do osłabienia wzrostu roślin zbożowych. Analiza zachwaszczenia dla miotły zbożowej wynosi ponad 20szt./m², dla przytuli czepnej ponad 0,1 szt./m², rdest powojowy ponad 2 szt./m²

Zalecenia

Zalecenia w przypadku chorób podsuszkowych:

1. **Zgorzel podstawy źdźbła**- zaleca się stosowanie kwalifikowanego materiału siewnego, niszczenie źródeł infekcji pierwotnych, podorywkę i głęboką orkę jesienią, właściwe nawożenie (z za-chowaniem odpowiedniego stosunku NPK), przerwę w uprawie roślin zbożowych na tym samym polu. Systematyczne obserwacje należy wykonywać raz w tygodniu w okresie od początku krzewienia do wypełniania ziarna. Podstawą obserwacji w przypadku fuzaryjnej zgorzeli podstawy źdźbła i korzeni jest pobieranie prób (30 lub więcej źdźbeł) i ich

analiza na obecność patogena. Zwalczanie chemiczne zalecane jest w zbożach ozimych, głównie w pszenicy ozimej i pszenżycie ozimym, życie najlepiej w okresie od początku fazy strzelania w źdźbło (faza rozwojowa w skali BBCH 30) do fazy pierwszego kolanka (BBCH 31), jeżeli 25-30% źdźbeł uległo porażeniu

2. **Łamliwość źdźbła**- Jednym z zabiegów ograniczających łamliwość źdźbła zbóż jest wczesne i dokładne wykonanie orki. Zabieg ten zapobiega masowemu wytwarzaniu zarodników grzybów na resztkach poźniwnych, które są źródłem jesiennej infekcji. W ograniczaniu choroby pomagają właściwy płodozmian o niewielkim udziale zbóż i walka z samosiewami zbóż. W rejonach zagrożonych występowaniem choroby należy, jeżeli jest to możliwe, nieco opóźnić siew ozimin, siewając niezbyt gęsto i płycej. Intensywne nawożenie fosforem przy umiarkowanym nawożeniu azotem zwiększa odporność zbóż na łamliwość źdźbeł. Systematyczne obserwacje należy wykonywać raz w tygodniu w okresie od początku krzewienia do wypełniania ziarna. Podstawą obserwacji w przypadku łamliwości podstawy źdźbła jest pobieranie prób (30 lub więcej źdźbeł) i ich analiza na obecność patogena. Zwalczanie chemiczne zalecane jest w zbożach ozimych, głównie w pszenicy ozimej i pszenżycie ozimym, najlepiej w okresie od początku fazy strzelania w źdźbło (BBCH 30) do fazy pierwszego kolanka (BBCH 31), jeżeli 25-30% źdźbeł uległo porażeniu.

Zalecenia w przypadku septoriozy paskowanej liści- do nie chemicznych metod należą: głęboka orka przedzimowa mając na celu zniszczenia źródła infekcji, niszczenie samosiewów, odpowiednie nawożenie, uprawa odmian odpornych. Gdy przekroczone zostaną progi ekonomicznej szkodliwości wykonujemy zabieg z użyciem triazoli, anilinopirimidyn, benzomidazoli. Zabieg należy wykonać w fazie krzewienia (BBCH 21-29), gdy na 30-50% ocenianych roślinach znaleziono na liściach pierwsze objawy choroby utrzymuje się duża wilgotność(około 90% wilgotności względnej powietrza).

Roślina: Rzepak ozimy

Stan uprawy dla miejscowości : Ligota Polska

- Skala BBCH 50-52.

Zagrożenia:

W przypadku ciągłej uprawy rzepaku ozimego po sobie istnieje duże zagrożenie ze strony patogenów powodujących choroby grzybowe. Należy wykonywać lustracje pod kątem chorób grzybowych, przede wszystkim suchej zgnilizny roślin kapustnych.

Sucha zgnilizna roślin kapustnych- Brązowe, owalne plamy, rzadko o kanciastych brzegach, o średnicy 3–18 mm z czarnymi piknidiami na powierzchni, to najczęściej obserwowane objawy choroby na liściach. Objawy suchej zgnilizny kapustnych na szyjkach korzeniowych to początkowo brunatnobrązowe, płaskie a następnie wgłębione i mokre plamy z obwódka. Aby określić próg szkodliwości, pobiera się losowo w różnych punktach pola po 25 roślin, ogółem od 100 do 150 w zależności od wielkości pola i ocenia liczbę porażonych roślin z objawami choroby na liściach lub podstawie łodygi.

Należy zwrócić uwagę na pojawienie się **ślodyszka rzepakowego**. Jest to bardzo ważny szkodnik rzepaku, który powoduje znaczne straty w każdym sezonie wegetacyjnym. Jajo ślodyszka jest o wielkości 0,5 mm, wydłużone, owalne i gładkie. Larwa (stadium szkodliwe) – jest o długości od 3,5 do 4 mm, biała, żółtobiała lub szarobiała, z ciemną, czarnobrązową głową. Na każdym segmencie strony grzbietowej widnieją dwie bądź trzy plamki. Ma trzy pary czarnobrązowych, krótkich odnóży tułowiowych. Poczwaraka typu otwartego, jest biała. Chrząszcze długości 2–2,5 mm, czarny z metalicznym zielonkawym, niebieskawym, granatowym lub brązowym połyskiem, jest stadium szkodliwym, ponieważ przegryzają pąki, aby dostać się do pyłku kwiatowego, będącego ich pokarmem, często przy tym niszczą słupek. Uszkodzone pąki żółkną, zasychają i opadają, pozostawiając jedynie szypułkę Ponadto samice uszkadzają pąki kwiatowe, składając w niej jaja pojedynczo (do 200sztuk). Szczególnie groźny jest nalot chrząszczy na plantację w okresie pąkowania, gdy okresowo następuje spadek temperatury oraz zahamowanie rozwoju pąków – wówczas ślodyszek rzepakowy powoduje największe straty. Największe szkody chrząszcze wyrządzają w fazie pąkowania (BBCH 50-59).

Zalecenia

1. Sucha zgnilizna roślin kapustnych- gdy profilaktyka agrotechniczna nie przyniosła rezultatów i na plantacji obserwuje się przekroczony próg szkodliwości (10-20% porażonych roślin) zaleca się wykonanie zabiegu fungicydowego. W ochronie chemicznej przed suchą zgnilizną kapustnych wykorzystuje się przede wszystkim preparaty triazolowe, które stosuje się w temperaturze 10-12°C.

2. Najlepszą metodą do monitorowania pierwszych nalotów i aktywności chrząszczy ślodyszka rzepakowego jest metoda „żółtych naczyń”. Stosując tą metodę należy pamiętać o:

- stosowaniu pojemników barwy żółtej, jak najbardziej zbliżonej do koloru kwiatów rzepaku, z otworami w pobliżu krawędzi, które mają zapobiec przelewaniu się wody z odłowionymi owadami
- dodaniu do wody kilku kropel płynu zmniejszającego napięcie powierzchniowe, w czasie mrozów można zastosować zimowy płyn do spryskiwaczy szyb samochodowych
- ustawieniu naczyń około 20 m w głąb plantacji, licząc od brzegu pola; na dużej powierzchni rzepaku naczynia należy ustawić na każdym brzegu pola zawsze na wysokości wierzchołków roślin, czyli w miarę wzrostu rzepaku regulować wysokość umiejscowienia naczyń
- regularnym kontrolowaniu naczyń (odłowić i policzyć chrząszcze) najlepiej o tej samej porze dnia (w południe).

Należy również monitorować pasy brzegowe pola. W tym celu w różnych punktach pola w odstępach 2-3 metrowych należy pobrać losowo po 5 roślin i policzyć znajdujące się na nich chrząszcze, a następnie obliczyć ile chrząszczy przypada średnio na 1 roślinę. Chrząszcze można również liczyć wybierając losowo po 10 roślin, w różnych miejscach pola, ogółem w zależności od jego wielkości od 100 do 150 roślin, a następnie obliczyć ile chrząszczy przypada średnio na 1 roślinę.

Zabieg zwalczania słodyszka powinien być wykonany po przekroczeniu progu ekonomicznej szkodliwości tj., gdy przy zwartym kwiatostanie (faza BBCH 50-52) stwierdzono 1-2 chrząszczy na 1 roślinie, natomiast na luźnym kwiatostanie (BBCH 55-59) stwierdzono 3-5 chrząszczy na 1 roślinie.